

ZGODNJA DANICA

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 21. vinotoka 1881.

List 42.

Pesem ob koncu sv. leta 1881.

Zvóni kaj tako zvonijo,
Trume v cerkve kaj hitijo,
Gnjetejo se k spovednici,
K Božje mize veselici?
Jubilej! jubilej!
Sveto leto se praznuje,
Gnad studenec je odpert,
Da kristjan se očiščuje
In tolaži Božji serd.

Svet je zakopan v nevero,
Greh narašča se čez mero,
Prava čednost redko rase,
Poželjivost pa se pase:
Jubilej! jubilej!
V sveti veri se užgimo,
Tergajmo iz serca greh,
V serca čednosti sadimo,
Strasti várujmo se vseh.

V peklu greh nam ogenj neti,
Kjer imeli bi goreti;
V raju čednost vence spleta,
Bog pravičnim jih obeta:
Jubilej! jubilej!
Kdor sedaj se z Bogom spravi,
V pekel si zaprè stezó,
Pot nastopi k večni slavi,
Kjer Gospod ga kronal bo.

Čujte tožno vest, kristjani!
Sveti oče Lev obdani
V Rimu so od trum nevérnih,
V stiskah jokajo nezmérnih:
Jubilej! jubilej!
Oh, povzdignimo v nebesa,
Kjer mogočni vlada Bog,
Roke, serca in očesa,
Naj nas reši vseh nadlog!

Cerkev se preganja sveta,
Res, na križ je zdaj razpeta,

Nje duhovne tu morijo,
Tam z dežele jih podijo:
Jubilej! jubilej!
Bratje, sestre, le molimo,
Oh, molimo iz sercá,
Sveti cerkvi izprosimo
Zmago, mir, prostost z nebá!

Tisuč milijonov krije
Še poganstva tma; — ne sije
Naše vere jim krasoba,
Vjete ima še hudoba:
Jubilej! jubilej!
Izprosimo, dragi, zanje
Svete vere jasno luč,
Pravega Boga spoznanje,
Sveti kerst — do neba ključ.

Gnad zakladi so nam dani,
Rabimo jih, o kristjani!
Rabimo jih! sveto leto
Kmali bode nam uzeto:
Jubilej! jubilej!
Ki zamétajo te gnade,
Vzel jim bo še druge Bog;
Potlej marsikteri pade
V časni in večni jok in stok.

Sursum.

Sveto leto pa sv. obhajilo nam in dušam v vicah v korist.

(Dalje.)

Ako je vredno sv. obhajilo Bogu tako dopadljivo dobro delo, kakor je bilo ravno prej povedano, ga li Bog ne bo tudi prejel, ako ga za verne duše njemu darujemo? Gotovo. Kakor za nas pri sv. obhajilu Jezus posrédva pri nebeškem Očetu za odpušanje naših zasluženih časnih kazni, tako bo posređoval tudi za svoje, njemu tako ljube duše v vicah, da naj jim odpusti, kar imajo še dostati, da bodo tim prej rešene iz kraja terpljenja, ako po naših priprošnjah on sam taki dar sprave za-nje daruje. Ta dar za verne duše je Bogu silno do-

padljiv, kar sv. mati katoliška Cerkev daje na znanje prav očitno, ko v djanji kaže, kako veliko moč da ona sv. obhajilu pripisuje. V nekterih bratovšinah za duše v vicah vidimo, kaj da ondi sv. obhajilo vse nadomestuje in kako živo ga ona bratovskim udom za rešenje vernih duš priporoča.

Kdor na primér hoče biti ud Pariške bratovšine za duše v vicah in se vdeležiti njenih odpustkov, pa čez 950 ss. maš in 38.000 ss. obhajil, ki se vsak mesec darujejo v bratovski namen za umerle ude in sorodnike, mora (ki ni duhoven) vsak dan moliti tri božje čednosti in opraviti zdihljaj „Moj Jezus, usmiljenje!“ in zraven tega pa še vsako leto po svoji dobri volji in moči v denarjih kaj darovati za pospeševanje družbe redovnic ali nun za reševanje duš iz vic, ki se med drugim tudi na Kineškem z odkupovanjem in odrejevanjem ondotnih, od neusmiljenih staršev zaverženih ajdovskih otrok pečajo, za kar se porabijo tudi vsi letni doneski, ki jih avstrijski udje te bratovšine darujejo. Duhovni pa namesto omenjenih molitev in milošnje kot udje opravijo vsak mesec na omenjeni namen eno sv. mašo. Kaj misliš, dragi bravec, kaj in koliko pa morajo redovniški bratje in sestre (nune), bodi si v katerem koli samostanu, vsak dan moliti, koliko milošnje dajati, za koliko ss. maš plačati, ako hočejo postati udje te bratovšine in se vdeleževati njenih odpustkov pa vsih družih dobrót, kakor zgorej omenjeni udje? Sv. Oče Pij, ki so družbo redovnic za rešenje duš iz vic poterdili, poterdili tudi to bratovščino za verne duše v vicah, so namesto vsih omenjenih molitev, milošnje in ss. maš vsim redovniškim bratom in sestram vsak mesec edino le eno sv. obhajilo kot pogoj vdeleževanja odpustkov in družih duhovnih dobrot te bratovšine predpisali ali zapovedali. *) Ker je tem namesto vseh molitev, milošnje in ss. maš edino le večkratno sv. obhajilo za duše v vicah priporočeno, vsak lahko spozná, kaj da ta zamenjava hoče reči in dati na znanje? To namreč, kako visoko da sv. Cerkev ceni moč sv. obhajila in kakošno moč mu pripisuje za reševanje duš iz vic. S tem je dala sv. Cerkev na znanje, da je za daritvijo sv. maše v prid rešenja duš iz vic je naj večji in prvi pripomoček ravno sv. obhajilo; sicer bi bila ona kaj družega, postavim, kake druge dolge molitve itd. predpisala samostanskim bratom in sestram.

Zastran „Pariške bratovšine“ naj bo še to omenjeno, da je posebno primérna in priporočevanja vredna zato, ker razun tega, da dušam v vicah pomaga, tudi Jezusovo detinstvo zelo pospešuje, ker se z letnimi doneski ajdovski otroci rešujejo, keršujejo, odgojujejo. Sv. Oče in ljubljanski pastirski list za sv. leto posebno priporočujeta milošnjo za Jezusovo detinstvo ali reševanje ajdovskih otrok.

(Dalje nasl.)

Ovčica.

(Pis. M. Skalovič.)

(Dalje.)

2. Satan je perve naše stariše premotil v podobi merzke golazni, kače, in bili so vsled greha izvirnega v dvojnem pomenu ogoljeni, dušno oropani obleke ne-

*) Kaj več o tej bratovšini in družih pripomočkih za duše v vicah gl. „Dan.“ l. 1879, str. 171, 177, 193, 226, 234, 242, 249, 257, 268, 290, 306, 314, 332; raznotere bukve za duše v vicah gl. l. 1879, str. 108, 116, 124; o Pariški bratovšini za verne duše gl. l. 1879, str. 379, 396. Zapisuje se v to bratovščino v Ljubljani pri č. g. proštu dr. Antonu Jarc-u, predsedniku katoliške družbe.

beške milosti božje, in telesno so se jima oči odperle, ter sta vidila, kaj se jima pogreša (Gen. 3, 7.), in sta si napravila krila iz smokvenega perja. Sama sta si za prvo silo naredila obleko iz listja, a „gospod Bog jima naredi odejo iz kóž, Adamu in njegovi ženi Evi, ter ju obleče“ (Gen. 3, 21.). Se vé, ne smemo si misliti takih kožuhov, kakor jih ima kak anglešk lord ali kak mestni bogataš; pa vendar se iz tega lahko posname, da ker je vsled greha tudi obnebe postalo neprijazno, zrak omerznil, je Bog prva človeka oblekel v kožuhovino. Prva domača (pitoma) žival, katero je človek v pomoč dobil, med tem ko so druge od njega zbežale, je bila ovca. „Bil je Abel pastir ovac, in Kajn poljedelec.“ (Gen. IV. 2.) Abel je sicer mlajši brat, pa se v sv. pismu pred Kajnom imenuje, kajti, ako tudi preziramo oni imenitnejši pomen Abela, kot predpodobe Kristusove, je bilo poslovanje njegovo, pastirstvo, večinoma prvo med starodavnimi narodi. Nomadi, to je pastirji, so bili prvotni stanovniki Azije, od koder so se razselili po vsem svetu. Zlasti so starodavni Slovani, sodeč po mnogih iz pastirstva vzetih poznamenovanjih, bili pastirji, in pozneje poljedelci, ko so se bili stalno ustanovili v raznih pokrajinah.

3. Trije sinovi Noetovi so bili po vesoljnem potopu zopet ustanovitelji raznih ljudstev na zemlji. Sem, Kam, Jafet, imenitni (šem = imé), čerhi (kham ali ham = černo) in lepi (jefet = lepota). Sv. pismo pravi, da se je bil Noe opil, ne znajoč še moči vina, ter je razgaljen ležal v šotoru. Ko je Kam to videl, je svojima bratoma zunaj povedal. Sem pa in Jafet sta vzela plašč, sta šla s proč obrnjenim obrazom, ter sta očeta s plaščem odela. Ko se Noe prebudi in zvé, kaj je Kam storil, reče: „Preklet bodi Kam! Blagoslovljena pa bodita Sem in Jafet!“ Kar je Noe okoli 2400 lét pred Kristusom izgovoril, se je v teku zgodovine človeštva dopolnilo. Ni mi namen na dolgo in široko razkladati, v katerem obziru je Kam preklet, in nasproti pa Sem in Jafet sta blagoslovljena, le gledé obleke mi je omeniti, da, kakor sta Sem in Jafet očeta spodobno s plaščem (menda volnenim) ogernila, so tudi Semi in Jafetiti (Azijati in Evropejci) veliko bolje oblečeni, in zaradi tega so več ovac redili in jih redé. Kamovci pa so bolj razgaljeni, nespodobni, obleko so zavergli, a Bog jih je tudi nekako zavergel, ovac ne redé, še sovražni so jim bili; kajti o Egipčanih, ki so med Kamovci naj višjo stopnjo človeške omike bili dosegli, pravi sv. pismo: „Sovražijo namreč Egipčani pastirje ovac“ (Gen. 46, 43). Po Afriki prebivajoči Kamovci (černci) v silni vročini, se vé, ne potrebujejo toliko obleke kot drugi bolj proti severu prebivajoči narodi; a vsled tega je tudi vroča njih mesenost jih poživila —; celó svojim malikom so Egipčani dajali živalske glave in pustili so na njih človeškega to, kar je bolj živalskega, namreč truplo. Prvo, kar morajo dandanes kerščanski misijonarji storiti, ko pridejo med divjake zamorce v Afriki, ali po Avstraliji in otocih oceanskih, je to, da jim spodobno obleko preskerbé. Začetek olike, civilizacije je obleka. Telesna obleka, s katero si goloto zakrijejo, jih stori pripravnije za sprejem neprecenljive obleke, milosti Božje, s katero dušno nagoto zakrijejo ter otroci Božji postanejo.

(Dalje sledi.)

Zlati rudnik.

V.

Spodobno se obnašaj pri sv. maši, ker je naj vikši nebeški dar.

Serce me je hudo zbolelo, ko sem pri sv. maši opazil majhnega dečka, ki se je pri povzdigovanji sicer

malo nagnil z glavo in na persi terkal. ni pa na kolena pokleknil in Boga molil v vsi ponižnosti, kakor se spodobi. O ti ubožec, tebe imajo odrašeni na vesti, od katerih si se naučil tako malega spoštovanja do svojega Odrašenika, kateri ravno med povzdigovanjem pride na altar in se daruje za te in za tvojo srečo! Ako tebi, mali revež, ki si se tako obnašal, te verstice pridejo pred oči, skesaj se te nespodobnosti in skleni prav terdno, da pri povzdigovanji boš vselej, dokler boš živel, na kolenih klečel svojega Boga molil.

Sveta maša je namreč naj viši dar, naj imenitniši zaklad, res zlati rudnik, ki ga vsak dan in sicer po vsem svetu imamo od dobrotjivega Boga. Ta dar je Jezus Kristus sam, ki tisti trenutek pride na altar, ko mašnik skrivnostne Jezusove besede izreče nad kruhom in nad vinom. Rekel sem, vsak dan in po vsem svetu se to godi. Zakaj katoliška Cerkev ima mašnikov po vsih deželah, na ktere solnce sije zverstoma. Tako se spolnuje že zdaj prerokovanje, da pride dan, ko se bo po vsih krajih od solnčnega vzhoda do zahoda čisti dar daroval. Pa pomisli: vsih teh tisočeri in tisočeri ss. maš, ki se vsak dan in vsak trenutek opravljajo, se zamoreš tudi ti vdeleževati, z vsako se skleniti, v vsako dušo v vicah priporočevati, posebno take duše, ki so izmed tvojih domačih, svojcev, sorodovincev, ki so tebi naj bolj drage. O kako močno te mora ta misel k gorečnosti vnemati in tvoje upanje podžigati! Pri svojih trudih in delih, kakor tudi v nočeh, ko ne moreš spati, lahko na to misliš in v svoje posvečevanje kakor tudi v ubozih duš reševanje dobre namene lahko obujuješ, da bi bil sam deležen vsih teh ss. maš in da bi se njih dobrote vdeleževali tudi vsi drugi, katerim tisto prosiš in želiš. Sv. Bonaventura pravi, da pri vsaki maši Gospod človeškemu rodu ne stori manjši prijaznosti in dobrote, kakor je storil pri svojem včlovečenju.

Vidiš tedaj, koliko zgubiš in zamudiš, ako se pri sv. maši spodobno ne obnašaš, ali pa iz lenobe k maši ne greš, ko bi lahko šel, bodi si tudi le ob delavnikih.

Iz življenja Mavricija Tomana.

XV. Stan ostalih jetnikov.

(Dalje.)

Ravno v praznik Marijinega imena 9. septembra l. 1773 so jetnikom naznanili, da je jezuitovski red odpravljen, pa tudi napovedali, da morajo še dalje v ječi ostati, akoravno je red popolno odpravljen. Ta oklic so slišali zunaj na mostovžu. Kadar so to slišali, slekli so jim na pol stergano zgornjo obleko in vsakega na pol oblečenega so v ječo nazaj poslali. V Lisabonu pa je bilo tisti dan veliko veselje in na večer so mesto razsvetlili zavoljo velikega veselja, da so jezuite odpravili.

Mi reveži pa, pravi pisavec dalje, smo se jokali v naših podzemeljskih ječah in zdihovali. Dolgo časa bili smo nepotolažljivi, ne jed ne pijača nam ni dišala, še celó spanja nismo imeli. Poveljnik je sicer k nam prišel nas tolažiti; ko je pa videl, da smo objokani, je zacepetal in v jezi rekel: „Kralj nikakor noče, da bi se kdo zavoljo zatertja družbe Jezusove jokal; tedaj ne smé nihče več stoka slišati ali pa z objokanimi očmi se prikazati.“ V resnici čuden ukaz, kakor da bi se otroku prepovedati moglo, da po svoji materi ne smé jokati.

Sčasoma so nas kakor norce v mnogobarvne preoblečila oblekli. Ako bi bili tako oblečeni na očitni svet se prikazali, prava šemarija bi to bila. Prosili smo za černo obleko, pa odgovorili so nam, da so to le jezuiške sanjarije, in ostalo je pri starem, kakor bi ne bili več duhovni...

Imeli so nas potlej veliko bolj terdo kakor poprej. Poveljnik nam je uzel vsaki dan dva groša in se skliceval na kraljevi ukaz, akoravno je le goljufiv spis pokazal, kar nam je naš jetničar za gotovo povedal. Verh tega nam je še vsak dan merico vina odtegnil, kar nam je toliko potrebno bilo, ker smo po petnajstletnem zaporu bili že skoraj ob vse moči prišli.

Kakor blizo Lisabona smo stanovali, vendar se nismo po nikomur mogli pritožiti, ker nismo smeli z nikomur govoriti, veliko manj še komu pisati. Na to sta oba poveljnika raj bolj pazila, da se na pravem mestu pritožiti nismo mogli, da sta ložej bogatela. Prepričan sem, ako bi se bila goljufija poveljnikova zvedila, šlo bi mu bilo za glavo, akoravno je pri ministru Pombalu veliko veljal. Mestni major je tudi molčal, ker se s poveljnikom ni hotel razdvojiti, in tako je ostalo vse na tihem.

Večkrat smo poveljniku pred oči postavili, v kakem stanu se znajdemo, pa vselej je zarežal nad nami, zmérjal in gerdil nas in nam očital dobrote, za ktere se moramo njemu zahvaliti, da nam namreč dovoli včasih duri odperete imeti, da smemo maševati; grozil nam je, da bo to oboje vzel. Ker je pa to naj boljše bilo, kar smo dobivali in uživali, morali smo s tem zadovoljni ostati.

Pri vsem tem, da smo imeli smešno obleko, nam je še té le preveč manjkalo. Ako je kdo srajco ali kaj drugega potreboval; moral je mesec dni ali še delj čakati, ker poveljnik je imel vedno dober izgovor, da mu potrebnega denarja primanjkuje.

Naše zatiranje in velika revščina terpelo je do leta 1777, ko je kralj tako močno zbolel, da ni bilo skoraj nič več upanja ga rešiti. Pombal je sklep storil nad štirimi hišami se maševati, in dal je štiri velike ječe ali podzemeljske luknje napraviti. Ko so družine zvedile Pombalov namen, razodele so vse to kraljici, ki je po španjski vstavi zavoljo nezmožnosti kralja že delj časa vladala, in prosile jo pomoči, ako jim pa ona ne pomaga, so primorane ministra s sveta spraviti.

Zavoljo tega dogodka in še iz drugih vzrokov prepovedala je kraljica ministru prihod in pristop na dvor, prepovedala pa tudi zdravnikom in drugim, ki so s kraljem opraviti imeli, da ne smejo kar nič ministru povedati. Pombal je toraj vedno živel v dobrih mislih, da kralju še ni tako hudo; zgodilo se je pa 24. svečana 1777, da je kralj umrl v 63. letu svoje starosti in v 27. letu svojega vladanja.

Za nevarno bolezen smo že poprej vedili, pa tudi smert smo še tisto noč zvedili, ko se je preselil v večnost. Navada je namreč na Portugalskem, da ob smerti koga iz kraljeve rodovine se vsake pol ure s topom vstreli. Dan potem so nam tudi častniki pripovedovali, da je kralj umrl. Zdaj smo smeli upati, da bomo skoraj rešeni, toliko bolj, ker smo slišali, da je kralj v svoji oporoki posebno tri reči povdarjal, nameč: 1. Vsi državni jetniki, katerih je bilo še več tisoč, morajo se izpustiti; 2. dolgove vse pošteno plačati, ker Pombal je nekaj lét plačilo strežajem in drugim poslom dolžan ostajal; 3. naslednica in hči njegova naj vedno v dobrem porazumenji z Rimom živite.

(Dalje sledi.)

Osodoviti rojstni dan.

I.

Resnična dogodka, katero hočem tu podati poštenim bralcem „Zgod. Danice“, se je veršila na Francoskem pred blizo 100 leti; namreč takrat, ko so puntarji zmagovali. Lanski „Vaterland“ in za njim letošnji „Glasi

sv. Benedikta" *) so to ginljivo dogodbo razglasili v nemškem jeziku. Zdi se mi ravno zdaj, ko se bliža mesec november, naj primernejši čas, da to dogodbo poslovenim, kajti prepričan sem, da te bo, častiti bralec, spominjala živo tvojih dražih ranjcih, in te nagibala k usmiljenju do njih.

Zamislimo se tedaj v čas francoske ustaje! Sekira razberzdanih zmagovalcev je umorila Ljudovika XVI in blago Marijo Antonjeto. Veliko kraljevih (rojalistov) je bilo vjetih pri Kiberonu, in te so uže več tednov dan za dnevom morili blizu mesta Aurej. V tem mesticu najdemo v zaporu še le 19 lét starega grofa Hijacinta St. Florent-a. Vojskoval se je na strani kraljevih proti ustašem pri Kiberonu. Pa tu so bili kraljevi popolnoma zmagani, in mladi grof Florent je bil z nad 900 nesrečnimi sobojniki vjet in odpeljan v Avrej, kjer jih je čakala gotova smert.

Grof Florent je bil izversten slikar, s to umetnostjo si je krajšal žalostne ure svojega jetništva. Naj rajše je narisoval (portretiral) svoje soterpine in pa slikal tiste kraje v Bretanji, v katerih je preživel svoje otroške leta. Te slikarije so močno zanimale republikanskega generala, ki je imel povelje voditi vsakdanje streljanje jetnikov. On je Hijacintu, našemu jetniku, večkrat zapovedal, da naj ga spremlja in nariše nekatere lege tiste okolice.

S svojimi slikarijami, s priljudnim obnašanjem in svojo mladostjo je grof zbudil sočutje pri generalu. Zato mu je ta v zapor odločil še dosti prijazno sobo v svojem vratu. Grof Hijacint St. Florent je dosti skusil in poznal revno življenje po ječah, zato se ni čuditi, da je bil vesel svoje boljše sobe in naklonjenosti generalove, ker to mu je oživljalo upanje do rešitve. Vendar britko mu je rezal v serce spomin na hrabre sotovariše po revnih ječah, in v tem spominu je sam sebi očital, da se je ločil od soterpinov in sprejel prijetnejše bivanje.

Taka otožnost se ga je polastila tudi danes. Po sobi stopa sem ter tje, in velika žalost se mu bere na blagem lepem obličju. Na mizi leži slikarsko orodje in bliže okna na stojalu velika oljnata podoba. Ta predstavlja oficirja v obleki republikanskega generala, in je brez dvoma natančen izris (portrét). Obličje ni ravno blagih, vendar zanimivih potéz. Žive črne oči obdajajo šopkaste obervi, pomen grozovitosti in hudobnosti. Bolj okorna oblika brade in ustnic spominjajo na živalske poželjivosti, derzno obokani nos in široko čelo pa kaže na stanovitnost in odločnost. Ta podoba je delo nam znanega jetnika, le nekaj potéz pri obleki ji še manjka. Pa mladi umetnik je videti slabe volje, delo je vergel iz rók in nemirno koraka po sobi. Kar mu zadoni v ušesa šibek pa dobro znan glas; nemudoma obstoji in hiti k oknu. Za železnimi križi na oknu se prikaže glava nenavadno lične deklice, očitna enakost z mladim jetnikom nam razodeva sestro njegovo; zdi se, da sta tudi enake starosti.

„Hermanija! — ji očita — kako moreš vendar tako pozabiti na svojo lastno varnost, da že zdaj prideš? Sej dobro veš, kako kazni je republika odločila tistim, ki se pečajo z vjetimi kraljevci (rojalisti). Obljubila si, da bodeš pazna.“

„To vem, brate“, odverne dekcle z nežnim glasom, „pa danes imava rojstni dan, in jaz nisem mogla sterpeti, da bi te ta dan ne videla. Midva imava danes oba po 19 lét, in prvič v svojem življenju sva danes na ta praznik ločena. Tudi mi je bilo tako težko pri sercu,

Hijacint, nisem mogla več prestajati, morala sem iti pogledat, če si še varen in zdrav.“

„Še sem, kakor vidiš“, reče brat smehljaše in pri-serčno stisne njeno roko, ki mu jo je podala skozi križno omrežje. Potem pa nadaljuje: „se li še spominjaš, kako je naša draga mati večkrat djala, da imava midva vedno tiste misli in občutke? Glej, tako sem bil tudi jaz danes ves dan otožnega serca — gotovo zato, ker si bila tudi ti. Zdaj pa moraš biti zopet vesela, ker sicer moram biti tudi jaz žalosten.“

„Ali še dobro s teboj ravnajo?“ ga praša rado-vedno dekcle.

„Vse imam, kar poželim, izjemši — prostost. Pa skoraj se sramujem, da je meni tako dobro, moji tovariši pa so morali ostati v revščini.“

„Tega nisi ti kriv, moj dobri, ubogi Hijacint.“

„Ne, res je, le moja zmožnost v slikarstvu je vsega tega vzrok. Pa, da kaj družega govoriva; radoveden sem, kaj bom moral zopet generalu slikati; njegova podoba bo skoraj doveršena. Ali jo moreš z okna sem videti?“

Hermanija stopi na perste in derže roke ob očesih pogleda v sobo.

„Ves, kakoršen je v telesu in koži!“ sklikne, potem pa nekako prestrašeno nadaljuje: „toda jaz ga ne morem terpeti; zdi se mi, kakor da bi me tiste-le oči s svojim lisičjim in grozovitim pogledom vedno preganjale.“

„Ako se slika izris — pravi brat — mora pač osebi podoben biti; toda čuj, slišim stopinje; z Bogom, ljuba sestra. Bog daj srečnejši prihodnji rojstni dan.“

Dekle zbeži od okna, Hijacint se usede na stol in zdajci se odpró vrata, general stopi notri. Pozdravivši jetnika, se ustopi pred sliko in pravi: „Zagotovim vas, St. Florent, to je izverstna podoba!“

„Me veseli, da vam dopada.“

„Toda na obleki še ni vse doveršeno. Vi umetniki ste pač vsi enaki: vedo leni! Stavil bi, da od včeraj niste nič delali!“

„To v pol ure lahko doveršim; jutri zgodaj se pripravim na delo.“

„Zakaj ne danes na večer?“

„Danes na večer? Svitloba ni več vgodna.“

„Nespametno! Pri oknu je še prav svitlo; komaj 6 je ura in danes imamo 3. avgusta, toraj še celi dve uri dneva! Primitve in potisniva stajalo bliže k oknu — tako! Tukaj je stol; zdaj se usedite in začnite delati!“

Hijacint se pridno poprime dela, general pa ga od daleč opazuje.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

V Ljubljani, 18. vinotoka. V knezoškofijski Alojznici so se gojenci v nedeljo 9. t. m. prav ginljivo poslavljali pri odhajajočem svojem vodji prečast. gosp. častnem kanoniku dr. J. Gogalu. V spomin na hišo, v kateri je 19 lét bival kot vodja, in v spomin na poslednje gojence dali so mu pri tej priliki fotografijo vseh sedanjih gojencev s prefektoma vred. Fotografijo je gosp. Pogorelec prav dobro osnoval na dvorišči Alojzniškem, tako da je videti na njej tudi lep hišni kinč: prijazno zelenje, ki v poletnem času v tako ličnih oblokih preprega hišno zidovje. Na večer so gojenci prečastitemu gospodu zapeli nekoliko domačih pesmi; jako lepo in primérno pesem: „V slovo“ jim je gosp. pevovodja A. Foerster nalašč v ta namen nekoliko predelal. V četrtek, 13. t. m., se je gospod vodja preselil — pa ne daleč, tudi ne v mnogo različen, ampak v le še bolj vzvišen delokrog:

*) St. Benedikts Stimmen. Monat-Schrift. Izhaja v Lambach-u (Oberösterreich), njih zapopadek je izražen v besedah „Tabernakel und Fegefeuer“ in veljajo na leto 75 kr. Pis.

iz malega v veliko semenišče. Bog mu daj tudi tam delovati prav dolgo in uspešno! —

Novi vodja, velečastiti gospod prof. T. Zupan, je v soboto, 15. t. m., prišel v Alojznico, ter je v domači kapelici s hišnimi postavami v rokah prvič stopil pred gojence. Rekel jim je med drugim, da on se ne uklanja nazoru, da bi dandanes mladina sploh bila špridena, in ko bi to mislil, da bi nikdar na tem mestu ne stal. Zagotavljal je gojence, da ljubi mladino, in da hoče vsem biti odkritosrčen prijatelj ter zato, ako bode tudi natančen, sploh milo postopati z njimi; le kjer bi videl šprideno serce in upornost duha, tam pa da bode večji del nepreprosljiv.

Bog daj srečo in svoj blagoslov!

Iz Ljubljane. (Škof Vertin.) Preteklo soboto je prišel iz Amerike v Ljubljano naš rojak milg. Jan. K. Vertin, škof v Marketu (Marquette) in Šmariji (Saut-Sainte-Marie) v cerkveni okrajini Cincinnati, v državi Michigan. Milg. Vertin je rojen v Černomlju 11. julija 1844, od leta 1863 v Ameriki (študiral je poprej gimnazijo v Novem mestu), 1. kim. 1866 mašnik posvečen v Ameriki, in je naslednik prečast. škofa Ign. Mraka (ki je zdaj v škofiji Vertinovi), ter tretji škof iz naše dežele v Ameriki. Potoval je dalje v Rim (ad limina) k sv. Očetu, kjer se utegne muditi kak dober teden, potem se verne na Kranjsko in obiskal bo najberže pred odhodom v Ameriko tudi svoj rojstni kraj na Dolenjskem.

Potrebna beseda v prid in povseljenje ljubim ranjcim. „Pomoč dušam v vicah“ P. Hrisogona v katoliški bukvarni (terdo vez. 55 sld., v platnu 65, v polusnji 70, v usnji 75 sld., z zlatim obrez. in v usnji 1 gl. 10 sld.) naj bode zopet omenjena in priporočena, ko se bliža praznik vsih svetnikov in spomin vernih duš. Po mnogih potih se dandanašnji budi usmiljenje do naših ljubih ranjcih, in ta knjiga, ki obsega dotične nauke, premišljevanja in molitve, veliko pripomore k reševanju duš iz vic. Ne da bi hodil le spomiuke in olepšave gledat na pokopališe, — s tim samim dušam ne boš nič pomagat; vzemi pa seboj to knjigo, moli na grobu svojih ljubih ranjcih n. pr.: „litanijske za duše v vicah“ (str. 213 in 225), „molitev za duše v vicah, za starše, ženo, moža, otroka, brate, sorodnike“ itd. (str. 230 in dalje). Tudi devetdnevnic, križev pot, bilje, rožni venec, par maš za duše v vicah najdeš v tih bukvah. Ako tudi nekoliko od namenjene grobne olepšave utergaš in si te bukvice za tisti denar napraviš ter iz njih doma, na pokopališu za ranjce moliš, bo to veliko dobro delo in ti bodo duše neizrečeno hvaležne. Delaj tedaj modro in koristno, da ranjcim res pomagaš: tako bo prav za-nje in za-te.

Zopet: Kaj stori skrunitev nedelj, pijančevanje in ponočevanje! Fant, ki je v praznik presv. Trojice bil čevljarja tako hudo pretepel, je v neki razuzdani kerčmi zopet na kvaterno nedeljo zvečer nekega fanta po glavi tako tolkel, da je že drugi dan mogel umreti. Le-tá je bil brez strahu izrejen, vedno se je po kerčmah klatil in druge pretépal. Tudi ni bil v nobeni bratovšini in ni maral za cerkev in ss. zakramente, in bil je nezakonsk sin.

Kako je vendar žalostno, da se prazniki tako silno skrunijo, še celó zdaj v svetem letu! Po vsih farah se opravljajo procesije in molitve, taki poživljeni pobi pa po kerčmah in s pobijanjem jezo Božjo, točo, tertno bolezen, povodnji in nevihte in sploh slabe letine nad deželo kličejo! Za pobivavce bi bilo pač potrebno, da bi se postave poojstrile, zlasti, da bi se po ječah hudobneži postili, ker sit človek se ne strezni kmali.

Z Gorenjskega, 15. vinotoka. (Italijanski vojaki in varstvo sv. Očeta.) Kar smo brali v zadnji „Danici“

(41. list) o žalnih rimskih razmérach, zdi se nam vredno tako resnega prevdarka in pozornosti, da bi iz serca želeli, naj bi evropejske vlade neprestano mislile na to, kaj se je zgodilo z ruskim carom Aleksandrom; in da kar je bilo mogoče v Petrogradu, ni nemogoče zveršiti tudi italijanski plašariji v Rimu. Preveč derzovito jela je vzdigovati svojo pošastno sedmero — glavo in kazati roge hudobnih naklepov. Zunanje vlade morale bi vse odločnejši stopiti na noge v tej zadevi.

Ko sem bil letos tako srečen, nahajati se v verstah slovanskih romarjev v Rimu, ogledoval sem, se vé, mnoge ondote ne znamenitosti. Pa tudi italijanski vojaki niso odšli moji pozornosti. (Gosp. dopisnik „Iz pod Čavna“ govoril je že tudi o njih. Popolnoma sem priterdil njegovim besedam.) Tudi moje „študije“ o njih niso mi dale vzroka hvaliti jih. Ko sem prvega italijanskega vojaka ugledal, šinila mi je v glavo misel: prestol, katerega podpérja je take moči, ne sloni na naj terdnejših nogah. Navadno je, da v vladarske stolne mesta dajo v posadko sploh naj bolj zale, zraven pa v hrabrosti vterjene, skušene in zveste vojake. Se li tudi italijanska vlada ravna po tem, priporočila in posneme vrednem izgledu, ne vé; — ako pa se, potem smem to tudi zapisati, kar sem v osebnih družbah že večkrat djal, namreč: laška vlada naj se ne spusti z nobeno v boj! — tepena bo gotovo, naj pride ktera koli si bodi zunanja moč čez njo! — Tako slabotnih, majhnih, okornih in oterpnjenih vojakov še nisem vidil, kakor v Rimu. (Sploh laški vojaki niso bili zaradi hrabrosti še nikoli posebno hvaljeni.) Enacega mnenja so bili tudi drugi rimski soromarji. Ko smo stali neki dan pred „Hotel de la Ville“, kjer nas je stanovalo mnogo Slovencev in tudi orjaški Hercegovinci, marširal je ravno večji oddelek laških „junakov“ memo nas. Gledali smo jih, in tudi Hercegovinci pogledovali so iz dvorišča na branitelje naplenjene Italije. Na to reče poleg stoječi ljubljanski g. posestnik Hren: „Ako pridejo trije ali štirje Hercegovinci ven, otepejo vse te le mem korakajoče Italijane“. — Kako tedaj je varovan, katerega varuje slabotna vojaščina, bodi si že sv. Oče Leon XIII, kralj Humbert, ali kdor si bodi. Verh tega pa je dobro zapomniti, da za skrivni (zavratni) umor ne prekosi kdo kmalu Italijana, kadar ga je obsedel fanatizem. V tej zadevi so mnogi njihove kervi vražje zviti, satansko prederzni, in za vse zmožni. Dovolj takih žalostnih izgledov kaže nam italijanska zgodovina iz vseh časov. Nesreča pa ne praznuje nikdar! Ako tedaj kterikrat: zdaj je treba, da Cerkev, to je, ves katoliški svet neprestano moli za Petra-Leona XIII, ki je zapert v ječi lastne hiše, ter oprezovan od najkervoločnejših zverí — žali! da v človeški podobi.

J. L.

Pod Čavnom. (O rimskem popotvanji. [Dalje.]) Preidem na slavnost našo slovansko v cerkvi sv. Klemenca.

Jezusova Cerkev je postavljena za vse čase in za vse ljudi. Ona ima namen nositi nauk nebeški med vse narode in rodove zemlje ter želi in hoče, da bi vsi ljudje, kakor so si med seboj bratje in sestre enega očeta, tudi bratje bili in sestre ene matere, ene cerkve, ene vere in enega zveličanja po smerti.

Med raznimi narodi svetá prejel je po božji previdnosti tudi slovanski narod davno in davno, že v prvih stoletjih, zveličanski nauk Jezusove vere, in učenca, ki sta ga v devetem stoletju med Slovani širila, učila in poterjevala, bila sta brata sveta Ciril in Metod, rojena v Solunu v Macedoniji. V blagi ta in vzvišeni namen iznašla sta slovanskemu jeziku nov alfabet in prestavila v ta jezik sv. pismo. Kolike imenitnosti in važnosti da je bila za slovanski jezik in za sv. vero iznajdba čerk, kaže že to, da so se že takrat, toraj hitro v začetku,

z dovoljenjem ssv. očetov Nikolaja I, Hadrijana II, Ivana VIII in kasneje Inocenca IV, v tem jeziku opravljali cerkveni obredi in sv. maša, in se še dandanes bere po nekterih krajih, kar gotovo nima noben drugi jezik, noben drugi narod evropski. Slovanski jezik bil je toraj in je svet in preimeniten jezik pred vsem svetom. Ali Bogu bodi potoženo! veliko in veliko dežel in pokrajin, narodov in družin slovanskih, po bratih Cirilu in Metodu k spoznanju sv. vere pripeljanih, po lastnih sinovih zapeljanih, se je kasneje od prave vere odtergalo in na mnogo delov razkosalo. — Toda, ločen in razcepljen v veri, bil je slovanski narod ločen in razcepljen tudi v moči in vzajemnosti. Nesloga in needinost nastopi na mesto sloge in edinosti. Sovraštvo bilo je med raznimi strankami več ali manj stoletje za stoletjem. „Duobus litigantibus tertius gaudet“. Narodi drugi so narod ta nesrečni zaničevali, preganjali, tlačili in si ga podjar-movali. Sv. mati katoliška Cerkev zgubila je veliko sinov. Ali božja previdnost slovanskega, krepkega naroda ne zapusti. in zdi se, kakor so nam sv. Oče v svojem premenitnem govoru 6. julija omenili, da je božja ta previdnost slovanskemu narodu prihranila posebne namene! —

In res! čudna in nezapopadljiva božja skerb razodeva se že v tem, da je po svojem premodrem namestniku, ne zastoj Lumen de coelo, luč z neba imenovanem, slovanska aposteljna Cirila in Metoda razklicala v češčenje vsim narodom zemlje, kar dozda ni še bilo. Sv. Oče Leon XIII namreč želijo, da bi se vsi različni in v razne kose v verskem pomenu razcepljeni narodi slovanski, katerih je po vsem svetu čez 90 milijonov, na prošnjo ss. aposteljnov Cirila in Metoda in na molitev vesoljnega keršanskega sveta, pridružili sv. katoliški cerkvi, spoznali in sprejeli njenega vidnega poglavarja v Rimu in to medsebojno in zvezo s sv. sedežem tako čedalje bolj vterjevali, da bi bil kmalu le en hlev in en pastir. „Ker je tedaj“, rekli so nam sv. Oče, „v zedinjenji z rimsko cerkvijo, materjo vseh cerkvá, toliko upanja varnosti in toliko dobrot zagotovljenih, prizadevajte si toraj močno, ljubljene sinovi, da se ta zveza pri Vas ohrani in dan na dan globokeje vterjuje.“

Oddani darovi in zbirke „Zgod. Danice“. (Dalje.) 13. kimovca izročili čast. Br. trapistu Kazimiru Benku 1 zaboj s cerkveno rabo in škatljo z roketem, ruticami za kelih itd.

18. kim. ravno temu 2 vel. križavca in 3 gl. a. v.

6. vinotoka izročili odbornemu udu za zidanje cerkve Jezusovega presv. Serca preč g. kan. A. Zamejcu raznoterega denara 284 gl. 47 kr.

11. vinotoka osebno izročil čast. g. župniku Jan. Mesarju 775 gl. 73 kr. zbirka za zidanje cerkve v Bohinjski Bistrici.

19. vinotoka v knežje škofijsko pisarno oddal naslednje darove: Za pogorelce v Cerkljah 201 gl. 20 kr.; — za pogorelce v Knežaku (2. oddaja) 194 gl.; — za pogor. v Dobračevi v Žirovski fari (2. odd.) 94 gold. 20 kr.; — za pogorelce v Kostanjevici 42 gold. — Za sv. Očeta papeža 285 gl. 5 kr. — Za srednje-afrikanski misijon 25 gl. 20 kr. — Za Propagando v Rimu 1 gl. — Za Bosno 3 gld. — Za cerkev Jez. Serca v Rimu 1 tol. — Za škofa v Ischiji 10 gl. — Za bratovš. čist. Spočetja 1 gl.

Ravno ta dan prečast. gosp. častn. kan. in sem. vodju dr. Jan. Gogalu 20 gold. za deško sirotišnico v Ljubljani.

Razgled po svetu.

Šolske zadeve. I. Naučno ministerstvo je ukazalo, da naj pregledajo šolske knjižnice, ter odpravijo knjige, v katerih se žali vera in se podkopaže domoljubje in vdanost do cesarske vladne hiše (dinastije). Vsled te preiskave je bilo mnogo knjig odstranjenih iz knjižnic.

II. Tirolski deželni zbor je sledeče sklenil:

A) Visoka vlada naj skerbi zato, 1) da se spremeni obstoječa splošna postava za ljudske šole, in se vpeljejo verske šole, ter da bode verska odgoja podlaga in temelj novi šolski postavi; 2) da bodo imeli cerkev, dežela in starši vpliv na odgojo in podučevanje otrok, in 3) da bode vsled tega zamogel deželni zbor doveršiti šolsko postavo in vrediti pravne razmere in plačo učiteljev ljudskih šol na Tirolskem.

B) Za zdaj naj pa vis. vlada določi, 1) da se bo v keršanskem duhu podučevalo, ter se rabile le dobre keršanske knjige; 2) da se bo pri oddajanji služb ozir jemal na dotične srenje; 3) da se bodo učiteljske službe tudi delile udom katoliških redov; 4) da se bode srenjam manj davka nakladalo za šolske potrebe, in da bodo otroci, dobro podučeni, bolj pogosto oprosteni osemletnega šolskega obiskovanja; 5) da bodo šolski nadzorniki le bolj ozirali se na glavne predmete; 6) da bodo zgodbe sv. pisma berilo v šoli, in da bodo učitelji po potrebi tudi ponavljali keršanski nauk; 7) da se zopet nekatere stare šolske bukve vpeljejo, in druge dobre keršanske bukve tiskajo, ter brezverske se odpravijo; 8) da naj se keršanski nauk in duhovne vaje vredijo po škofovem določilu; 9) da naj imajo dušni pastirji vpliv pri oskerbovanji knjižnic; 10) da naj se zopet vstanovi nedeljska šola, ktero naj bi mladina do 16. leta obiskovala; 11) da naj bi se vsaj v višjih razredih šolarji posebej in šolarice posebej podučevali (kar pa je gotovo potrebno v vsih, tudi naj nižjih razredih).

Presvitli cesar in katoliški redovi. V Feldkirhu na Predarlakem so presvitli cesar obiskali jezuitski kolegij za mladenče. Vodja, častiti P. Löffler, je pozdravil Njih veličanstvo in priporočil kolegij v Njih brambo. „To ste vselej imeli“, odgovoré cesar, „in ostane Vam zmeraj. Sej jezuitovski kolegiji so še zmeraj izgledne naprave za izrejo („Muster-Erziehungsanstalten“).

Tudi pri obiskovanji drugih duhovskih odgojnih naprav so Njih Veličanstvo prav vgodne in prijazne besede govorili. V napravi „Presvetelega Serca“ v Riedenburgu so rekli prednici: „Vaše odgojišče je v naj boljšem slovezu; tudi v Dunajsko napravo močno tišé. Poznam jo, in moja žena jo je pred kratkim obiskala; le tako naprej, zrejte žensko mladino v strahu Božjem, v čednosti in domoljubji. To je dan danes posebno potrebno.“

Knezoškofu Leissu so Njih Veličanstvo rekli: „Prepričan sem zvestobe in podložnosti od strani duhovnov, in veselo je, da si prizadevajo tako dobro v konservativnem pomenu ljudstvo obravnavati, in tukaj — hvala Bogu — ima duhovstvo še velik vpliv do ljudstva“

Kaj pravi k takim cesarskim besedam n. pr. tista stranka, ktera tudi pri nas vse žile nateza, da bi verlim oo. Franciškanom šole vzela, s čimur bi tudi še celo deželi veliko večji stroške za šolstvo nakopala? Do koga neki imajo taki ljudje ljubezen? Do Boga in vere? do cesarja? do naroda?...

Škof pokopan v morje. Parnik „Möris“, ki je 12. julija odjadril iz Aleksandrije proti Marsiliji na Francoskem, je peljal tudi apostoljskega delegata Egipta in Arabije, nadškofa Al. Čiurči-a, kar je „Dan.“ ob kratkem že pred nekaj časom omenila. Drugi dan vožnje

proti večeru je nadškof tožil, da ga začenja glava hudo boleti, in komaj uro pozneje je bil že mrtav. Mertud je bil naglo konec storil njegovemu življenju. Spravili so merliča v drugo kajito (sobico na barki) in mornarsk deček je bil pri njem na straži. Drugo jutro so merliču na vrat in na noge pripeli železnih krogelj, kakor je davada na barkah, in v duhovski obleki so ga zašili v vrečo. Štirje mornarji nato merliča nesejo na kraj parobrodove poveršine, kapitan in popotniki ga spremljajo. Kapitan dá znamenje in mornarji spustijo merliča v morje. Več popotnikov in mornarjev je poslednjič še očenaš molilo za ranjega. Opomnjeno še bodi, da ranji je bil domá iz Dubrovnika in poprej je bil škof v Skadru (Skutari). Bog mu daj večni mir! — Pri tem merliču bi ne veljala prazna pravljica: „Bodi mu zemlja lahka“, kar so si Hervati posodili od poganskih Rimljanov, kateri so mrtvim vošili: „Sit tibi terra levis = Bodi ti zemlja lahka; in ravno to so potlej Slovenci Hervatom „uzmali“, ter menijo, da so kaj „domačega“ ali „olikanege“ vošili in povedali, ko vošijo, naj merliču bo perst lahka, — in če je v morje potopljen, tedaj ravnoslednje: Naj mu bo morje lahko?

Katoliška Cerkev na Danskem se veselo razširja. V mestu Aarhus-u sta bila pred sedem leti samo dva katoličana, zdaj je že čez 300 odraslih sprejetih v katoliško Cerkev. Veliko protestantov se vdeležuje božje službe in pridige, ter obiskuje cerkev po 1000 ljudi, šolo pa po 100 otrok. — Bojo pa le tarnali novi farizeji in frajmavrarji „nič ne opravimo, — nič ne opravimo!“ Sej tudi po katoliških deželah so poštene katoličani toliko bolj goreči, kolikor so prostomišljaki bolj peklenski.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

24. vinotoka. S. nadangel Rafael. — 25. S. Bonifacij pap. — 26. Sv. Evarist. p. — 27. S. Sabina muč. — 28. Ss. apost. Simon in Juda. — 29. S. Narcis šk. — 30. Ena in dvajseta nedelja po Bink. S. Klavdij m.

Zahvale:

Št. 89. Ponižna hvala Mariji, Naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu in vsim mojim varhom za zdatno pomoč pri učenju. Ako kdo izmed vas potrebuje modrosti, naj je prosi od Boga, ki daje vsim v obilnosti; po rokah Marijinih, ki je Sedež Modrosti Božje, je zadobi gotovo. J. J.

Št. 90. „Prosim, naznanite po Danici priserčno zahvalo Naši ljubi Gospej presv. Serca, ker Ona mi je že v velikih zadregah pomagala.“ (Opomba. Kakor je bilo že večkrat opomnjeno, vredništvo mora za-se in za svojo gotovost imeti tudi ime zahvalivca, če tudi se očitno ne imenuje, ako zahvalivec tega noče; bolje pa je, če se naravnost tudi za „Danico“ podpiše. Ako namreč dobroto na Marijine priprošnje od Boga prejme, je vendar lepo, da se ne sramuje tega očitno spoznati pred svetom. Utegnejo že tudi okolišine res včas biti take, da imena ne kaže očitno povedati; vendar pa ga mora vediti vredništvo, ker brez tega bi ne bilo nič poročstva, če je reč nesnična ali ne. Tudi še to moramo pristaviti, da zahvala ima veliko večji vtis, ako se malo razloži, v čem in kako je bil kdo uslišan, — ne da bi se samo poverhi merzlo reklo, n. pr.: dobroto sem prejel itd. Vr.)

V molitev priporočeni:

Neki mož priporočen za razsvitljenje in popoljšanje. — Bolan mladeneč za zdravje. — Uboga deklina,

ki je na široko cesto se zgubila; in pa ena cela fara na Dolenjskem. — Za očmi bolna služabnica se priporoča v molitev bratom in sestram bratovšine N. lj. G. in v čast sv. Jožefa za ozdravljenje. — Mož iz prav keršanske hiše, ki se je pa pijanosti udal. — Bolehna oseba za ozdravljenje. — Spriden sinova, ki z gerdo kletvinjo Jezusa grozno žalita, in spačena hči, ki je celó roko vzdignila nad svojo mater, so živo priporočeni v molitev za spreobrnjenje. — Divjašk mož, da bi se omečil in začel biti usmiljen do svoje žene ter bi ž njo v miru in edinosti živel.

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

24. Dobro je telesno zdravje, pa ti slabo tekne, ako si na duši bolan. Zdrava duša v zdravem telesu — to je sreča.

25. Krôti pred vsim svoj jezik, ker ta je eden tvojih naj hujših sovražnikov na zemlji.

26. V zemeljskih vertih rože minejo, terni ostanejo; v duhovnih vertih pa ternje mine, rože ostanejo.

27. Vsak stan ima pritežnosti, terpljenje in britkosti; pomoček pa, da jih manj čutiš, je ta, ako se svoje lastne volje znebivaš in se do čistega v roke božje previdnosti zročiš.

28. Bolj zveličavno in bolj koristno je za-te, ako želiš, da svet ne vé za-te in te za nič ne čisla, kakor pa da bi bil od ljudi obilno hvaljen.

29. Hudobni duh nobene reči s toliko jezo ne črti in ne iše zatreti, kakor spovedni zakrament; in pri tem prizadevanji dobiva na zemlji tisoče in tisoče hlapcev.

30. Zadovoljnosti ne dá noben kraj, noben stan, nobene okolišine, temuč le samo spolnovanje božje volje.

Listek za raznoterosti.

Beseda prijatlom. Naznanovani občutki za 18. dan tega mesca in pa obilne dobrote v prid naše ubožne šolske mladine mi poživljajo serčnost v obilno zamreženih opravilih, ktere vse prihajajo lahke med brati in poštenimi prijatli na okrog. Vsak je vreden, da bi mu tudi jaz za god njegov poslal z zlatom okinčano čestitko in prav olikano spleteno hvalnico; ker pa to ni lahka naloga, zato ob enem danes vsakemu k naj serčniši zahvali pristavljam tudi naj iskrenejše vošilo za njegov god, kadar koli zadene, — v „Memento“ smo pa že tako vsak dan zbrani. Bog živi verle prijatle!
Vrednik.

Dvakrat priporočevanja vredna novost. Ravnokar je v Blaznikovi tiskarni prišlo na svitlo:

26 Tantum-ergo

za 4 glasove razstavno postavil in zbral P. Angelik Hribar, znani priljubljeni skladatelj, zarad česar tudi dela ni treba hvaliti. Rečeno samo bodi, da je delo dvakrat hvale vredno: prvič, ker je od P. Angelika; drugič pa zarad čisto izvirnega namena, ki ga nihče prehvaliti ne more, namreč: čisti dohodek je odmenjen za študentovsko kuhinjo. Iz prvega in drugega ozira želimo, da bi se delo v dveh tednih vse razprodalo, in naj bi v malo letih doživelo toliko natisov, kolikor imajo v sebi „Tantum-ergo“. Cena je 70 kr., po pošti 2 solda več.

Drugo delo ravno tega častnega skladatelja so: „Zbirke slovenskih mašnih pesni v čast slovanskima

apostoloma ss. Cirilu in Metodu.“ Cena 1 gl. 50 sld., po pošti 5 sld. več. Če kdo meni, da to delo manj priporočamo, kakor prvo, naj sam „gori gleda“, ker se moti, kajti: čisti dohodek je odmenjen za deško ubožnico g. dr. Gogala!

Spremembe. Č. g. Stan. Šranc, župnik v Hotiču, ima dekret za Reteče. — Č. g. Jan. Verhovnik gre iz Sovre v Naklo; č. g. Lovr. Oblak v Cerklje.

Po Dolenjskem se klati potepin, ki tatinsko preiskuje cerkvene pušice. Cerkvni predstojniki, bodite pazni! Taki capini navadno po farovžih jesti dobijo, potem ali še poprej pa v cerkvi ropajo. Dleta imajo in limanice.

Iz Tersta, 17. okt. Škof Vertin se danes odpelje v Rim.

Iz Zagreba, 12. vinotoka, piše med drugim čast. g. Val. Lah: Četert ure po dohodu v Zagreb sem že govoril z novim nadškofom Serajevskim. Danes je šel na Dunaj k nunciju, kjer bo doveršil svoje formalnosti, ter bode šel potem kmali v Rim, kjer je bil mašnik posvečen, da bode zdaj tam posvečen tudi za nadškofa Bosanskega. Sam želi kmali nastopiti službo, pač težavno, ker ne bo imel ne duhovnov, ne denarja, ko bo vender vsega tega kervavo treba... Toraj. Slovenci, molite, preserčno prosite razsvitljenja nadškofu, pa tudi vsim od njega zbranim možem. *) Sicer pravi gsp. Lah, da okolišine dobro kažejo in obetajo...

Iz Marija-Zvezde, 12. vinot. (Nova maša v Bosni.) Po Slovenskem dobro znani brat Kazimir, v trapistovskem redu, rojen v Ternovem na Notranjskem, je bil 9. t. m. od presvetlega in prečastitljivega škofa gosp. J. J. Štrosmajera v Djakovem mašnik posvečen. Novo mašo je imel 16. t. m. v samostanu Marija-Zvezdi.

Naslednje od prečast. P. Franca:

„Globoko spoštovanje in tisoč pozdravov! Zdrav in živ sem prišel; 20. oktobra zopet odrinem z Marija-Zvezde, iz Evrope okoli Svečnice 1882. Verjetno Vas bom zamogel pozdraviti osebno.

P. Franc, pripor.“

Editio nova Codicis sexti Vaticani. Sv. Oče, ki po vrednosti cenijo dobre nauke in njih pospeševalce, so s posebnim pismom (Breve) pohvalili kanonika Henr. Fabiani a in Pop. Jož. Cozza, ki sta jim podarila šesto knjigo nove rimske izdaje sv. pisma, namreč „gerškega vatikanskega kodeksa“. Delo, ki je trpelo več lét, je s tim doveršeno in sv. Oče ne dvomijo, da bo od učenih odobravano.

Kako se končá preganjanje nedolžnih. „Der Mar-pinger Process vor dem Richterstuhle der Vernunft“ (49 str., cena 15 sld. v „Katoliški bukvarni“) je prav zanimiva brošurica. Znano je, kako so pruske vradnije s vojaštvom vred vóhale po Marpinškem logu in kaj vse počenjale o prikazovanji Matere Božje v tistem kraju, kako so bili nedolžni otroci nadlegani, kaj se je vse pisarilo, češ, da je vse sleparstvo in goljušja. Konec je: Vsi zatoženi so bili poslednjič nedolžni spoznani; dve leti so terpinčili nedolžne s pravdami, preiskovanji itd. itd. ter ima deržava čez 100.000 mark škode in pa osramotjenje pred svetom; 14 žandarjev, ki so od l. 1876 stražili na kraju prikazovanja, je odlazilo — je pa v tistem času 6 teh žandarjev umerlo. Obrist Schön, ki

je bil o tistem času ondod poveljnik, major tistega polka, trije stotniki in vsi kompanijski načelniki so vradno „v penzijo“ djani. Oni obrist Schön je bil takrat zag-nal kompanijo v Marpingen in stotnik pl. Fragstein je bil o tistem času župana, še predno je on kaj sprego-voril, za vrat zgrabil, se nad njim zaderl in ga je za-ničljivo z besedo „Er“ od sebe tikal.

Silo ginljivo se vidi iz vse te pravde, kako lepo božja previdnost sovražljive preganjanja hudobnežev poslednjič oberne v Božjo čast, v opravičenje preganja-nih in v ponižanje hudobnežev.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Knežaku: Berdo po čast. g. J. Raz-boršku 4 gl.

Za pogorelce v Dobračevi v Žirovski fari: Berdo po č. g. župniku J. Razboršku 4 gl.

Za pogorelce v Cerkljah: Berdo po čast. g. J. Raz-boršku 4 gl.

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjski Bistrici): Berdo po č. g. župn. J. Razboršku 12 gld. — Č. g. župn. S. Kosmač 5 gld. — Iz Žabnice zbirke po č. g. L. Rozmanu 28 gl. — Iz Zatičine č. g. dušni pastir Prim. Ribnikar s farani 15 gl. — Č. g. župnik Ant. Tavčar na Raki 5 gl. — Iz Mengša poslal č. g. župnik J. Zorc 35 + 15 gl. — Z Ledin po č. g. župn. J. Demšarji 16 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Č. g. župn. Šim. Kosmač 5 gl. — Iz Zatičine po čast. g. župniku 3 gl. 80 kr. — Eliz. Trebižan iz Šturije 1 gl. — Z Ledin po č. g. župniku Jan. Demšarji 5 gld. — Č. g. Jož. Resnik 2 gl. — Č. g. župnik Anton Tavčar z Rake 5 gl.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župnik J. Jerič 1 gld. — Č. g. župnik Fr. Povše 2 gld. — Č. g. Fr. Mekinec 1 gl. — Neka družba 10 gl. — Č. g. župnik Jan. Potočnik 3 gl. — Č. g. škofov kaplan Ant. Koblar 2 gl. — Č. g. pref. dr. Svetina 1 gl. — Č. g. pref. R. Merčun 1 gl. — Č. g. Mat. Erjavac v Šturiji 2 gl. — Preč. g. častni kan. dr. J. Gogala 1 gl. — Gosp. L. V. 1 gl. — Č. g. župnik Matija Hočevnar 2 gold. — Č. g. župnik Ant. Tavčar z Rake 10 gl. — Č. g. M. Jereb Javorski 1 gld. — Č. g. J. Jakelj 4 gl.

Za sv. Očeta: Č. g. dr. Svetina 1 gold. — Č. g. župnik Anton Tavčar z Rake 10 gl. — Iz Mengša po č. g. župniku Jan. Zorcu 15 gld. — Čč. gg. K. in W. ostanek od taks 2 gl. 64 kr.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Po č. g. Jož. Jeriču 3 gl. za tabernak.

Za redovnice presv. Kervi v Bosni: + 5 gl.

Za afrikanski misijon: Č. g. S. Gaberc 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Z Ježice po č. g. župniku Fr. Povše-tu 9 gl. — Č. g. Jož. Resnik 1 gl.

Za naj potrebniji misijone: Po pn. g. kan. Urhu v namen sv. leta 2 gld.

Več darov prihodnjič (nekteri malo zastali, ker so bili pri založništvu oddani).

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Al. K. v L.: Zadeva vravnana in denar na svoje mesto odposlan. S poslanim dobro zadeli; le še večkrat kaj. Hvala! — G. Štip. poslane v Bulg. — G. G—a: Posebno vstregli; Bog plačaj!

*) Sploh znano je že, zlasti v Ljubljani, da je č. g. sem. podvodja dr. Jeglič od novega nadškofa živo prošen, naj gre za kanonika z njim v Serajevo, kar se bo blezo tudi zgodilo.

Vr.